

De scholen gaan weer beginnen

Handreikingen bij 'hoe verder' als de school weer open gaat

We leven met elkaar in een heel onzekere en spanningsvolle tijd. Hoe het allemaal verder zal gaan, ook op de scholen en met onze leerlingen, weet niemand. Althans...niemand hier beneden. We beseffen en belijden dat het uitsluitend God is, Die dat weet, alleen Hij (Heidelberger Catechismus Zondag 10). We zien met veel kinderen en hun gezinnen uit naar het moment dat de scholen weer open kunnen. Als dat moment er is, zal het schoolleven niet hervat kunnen worden zoals dat na een vakantie het geval is. Er is veel, heel veel gebeurd. In de wereld, ons land, de gezinnen, onze school.

In de achterliggende tijd is keihard gewerkt aan thuisonderwijs. De geleverde inspanningen waren groot. Ook in de gezinnen is dat opgepakt. In véél gezinnen ging dat goed; niet overal... Met deze bijdrage willen we een 'onderlegger' aanreiken om na te denken over de vraag 'hoe verder' als de school weer open kan.

We onderstrepen dat het bij heropening van scholen éérs gaat om mensen, daarna pas over de inrichting van het onderwijs. De vragen voor dit moment gaan over hoe het gaat met onze leerlingen, onze ouders, onze teamleden, onze externe contacten en de vele anderen.

Het team en de kinderen

We raden aan:

Als team (ruim) voor de eerste schooldag samen te komen en te bespreken hoe de collega's de achterliggende tijd hebben ervaren. Dan kun je samen de emoties peilen en tegelijk ook samen delen hoe ieder er in staat.

Belangrijke vragen daarbij:

- Hoe heb je de achterliggende tijd ervaren?
- Waar heb je het meest last van gehad?
- Wat / waar heeft het je gebracht?
- Wat heb jij de komende periode nodig van je directeur/ib'er/team/anderen?

Graag wijzen we hier ook op de Bijbelstudies voor schoolteams in crisistijd, van Dr. A. de Muynck. Deel één, twee en drie.

Te inventariseren of er bij de leerlingen en in de gezinnen belangrijke moeilijke gebeurtenissen hebben plaatsgevonden in de afgelopen maanden (denk aan ziekte, overlijden, faillissement, etc., al dan niet als gevolg van het coronavirus.

Te inventariseren of er bij leerlingen en in gezinnen mooie gebeurtenissen hebben plaatsgevonden in de afgelopen maanden (denk aan geboortes, jubilea, verjaardagen etc.).

Te bespreken hoe je de eerste schooldag na deze onwerkelijke situatie denkt te gaan invullen.

- Stuur een uitnodiging naar de ouders waarin in grote lijnen staat wat jullie de eerste schooldag en schooldagen willen gaan doen. Doe dit zo concreet mogelijk.

- Gezamenlijke ontvangst van ouders en kinderen?
- Informeel of formeel?
- Een bid- en dankmoment (In of na overleg met de plaatselijke predikant(en)? Met de hele school? In bouwen? Met je groep?)
- Welk Bijbelverhaal wil je gaan vertellen?

Ruimte geven aan de kinderen om te vertellen/ schrijven

- Bedenk vragen die je wilt stellen of teken- of schrijfopdrachten die je wilt geven.
- Alternatieve opdrachten geven om vooral accent te geven aan:
 - Sociaal-emotionele aspecten
 - Samenspelen en spellen doen
 - Samen opdrachtjes uitvoeren

Observeer je leerlingen deze eerste dag(en) en bij deze activiteiten zo goed mogelijk. Kijk naar dingen die je opvallen. Luister naar wat leerlingen vertellen aan jou, in de klas, aan elkaar, op het plein. Vraag door als daar aanleiding toe is. Neem een leerling even apart als er iets opvallend te zien of te horen is.

Wanneer uit gesprekken en/of observaties bijzonderheden naar voren komen, is het belangrijk om te overleggen met de IB. Uiteraard behoort het tot de mogelijkheden dit gedrag of bepaalde leerlingen met de orthopedagoog of in het schoolondersteuningsteam te bespreken.

Te plannen dat je elkaar als team aan het eind van deze eerste dag weer ontmoet. Samen terugkijken op de dag is essentieel. Ook de teamleden zijn mensen. Bespreek dan samen welke kinderen of gezinnen wellicht extra zorg, aandacht en ondersteuning nodig hebben.

Met je groep verder in die week nog een moment of meerdere momenten te plannen om iets van bovenstaande terug te laten komen.

Ernaar te streven elke leerling in de eerste week individueel te spreken. Probeer daarbij te peilen hoe hij/zij de afgelopen periode heeft ervaren, wat er goed/minder goed ging en hoe hij/zij het nu ervaart om weer naar school te gaan.

Het team en de leerlingen

In deze bijdrage gaat het ons vooral om de mensen. Welke zorg en ondersteuning hebben zij nodig. Kinderen en volwassenen. In de schoolsetting en thuis. Ook voor de ouders is het belangrijk dat ze weten dat ze met hun vragen op school terecht kunnen. Ook hun vragen kunnen met de IB en/of in het schoolondersteuningsteam worden besproken. Het kan aanleiding zijn om andere instanties bij de hulpvragen te betrekken.

Tegelijk zijn de kinderen ook de leerlingen, en is school ook de plek voor onderwijs, daarover hieronder nog enkele handreikingen. Voor uitvoeriger en meer gedetailleerde informatie verwijzen we u graag naar de handreikingen die door Driestar educatief zijn en worden verspreid. Volg vooral de nieuwsbrieven van Driestar educatief voor de meest recente informatie. Als je die nog niet ontvangt, vraag dan je relatiebeheerder of meld je aan.

We raden aan:

Te proberen vrij snel over te gaan tot schoolwerk.

De eerste week of weken te gebruiken om te peilen hoe de leerlingen zich in hun niveau hebben ontwikkeld (er zijn waarschijnlijk leerlingen die meer hebben geleerd dan wanneer ze naar school zouden zijn geweest; er zijn ook leerlingen die in de achterliggende tijd wellicht (extra) achterstand hebben opgelopen).

In het team te bespreken hoe het best omgegaan kan worden met de extra differentiatie die wellicht nodig is (de rol van de IB is hier cruciaal).

- Met elkaar te bespreken wat de consequenties zijn voor het leerstofaanbod (op groepsniveau en schoolbreed).

- Te bespreken hoe wordt omgegaan met methode-toetsen en ook met de CITO-toetsen.

Tenslotte is belangrijk om alert te zijn op de signalen die mogelijk zichtbaar worden, bij zowel leerlingen als collega's. Indien nodig moet actie worden ondernomen, zoals dat in jullie school past bij de afgesproken ondersteuningsstructuur.

Let vooral op de onderstaande signalen:

Is er sprake van

- meer hyperactief gedrag?
- meer ruzie tussen kinderen?
- dat kinderen meer 'ruzieachtig' reageren op volwassenen?
- dat kinderen sneller boos worden?
- dat kinderen meer teruggetrokken gedrag vertonen?
- dat kinderen stiller zijn dan je gewend was?
- dat kinderen minder geconcentreerd en taakgericht kunnen werken?
- dat kinderen meer moeite hebben met het onthouden van de lesstof?
- dat kinderen weinig gemotiveerd lijken om te werken en te leren?
- dat kinderen (plotseling) in paniek raken, spanning vertonen of soms een uitbarsting hebben?
- dat kinderen onverklaarbare pijn ervaren of lichamelijke klachten hebben?
- dat kinderen zich onveilig voelen?
- dat kinderen een negatief beeld hebben van zichzelf of de wereld om hen heen?
- enz.

www.driestar-educatief.nl/onderwijsadvies-op-afstand

Tip! Verwerkingsboek voor kinderen.
Te bestellen in onze [webwinkel](#)

Doorpraten?

Petronelle Baarda

psycholoog

✉ p.d.baarda@driestar-educatief.nl
☎ 0182 760 759

Ad de Waard

onderwijsadviseur

✉ a.dewaard@driestar-educatief.nl
☎ 0182 760 422

Deze bijdrage kwam mede tot stand door:

Anna Loosman (ib'er, Ds. E. du Marchie van Voorthuysenschool Urk)

Wim Steller (ib'er, Ds. E. du Marchie van Voorthuysenschool Urk)